

Puhkeaeg uues töölepingu seaduses

Niina Siitam

töösuhete osakonna juhataja

Uus töölepingu seadus (TLS) ei tee puhkeaja regulatsioonis olulisi muudatusi. Samas ei leia kogu puhkeaja regulatsiooni TLS-ist, vaid kohaldada tuleb muidki seadusi.

Sarnaselt endise töö- ja puhkeaja seadusega näeb ka uus TLS ette järgmised puhkeaja liigid:

- tööpäevasisene vaheaeg;
- igapäevane puhkeae;g;
- iganädalane puhkeae;g.

Tööpäevasisene vaheaeg

Vaheaeg puhkamiseks ja einestamiseks.

Töötajale võimaldatakse 6-tunnise töötamise kohta vaheaeg kestusega vähemalt 30 minutit. Alaealise vaheaeg on vähemalt 30 minutit 4,5-tunnise töötamise kohta. Kui töötatakse tavapärasest pikema tööpäevaga, näiteks üle 12 tunni, antakse töötajale mitu 30-minutilist vaheaega. Tööpäevasiseseid vaheaegu ei arvestata tööaja hulka. Kui töö iseloom ei võimalda vaheaega anda, on tööandja kohustus luua võimalus puhkamiseks ja einestamiseks tööajal.

Vaba aeg sünnituseelseks läbivaatuseks.

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) § 10 lõike 4 alusel annab tööandja rasedale arsti või ämmaemanda otsuses näidatud ajal vaba aega, mis arvatakse tööaja hulka.

Vaheaeg lapse toitmiseks.

TTOS § 10 lõige 5 näeb ette last rinnaga toitvale emale vaheaja lapse toitmiseks kuni lapse 1,5-aastaseks saamiseni. Vaheaeg antakse iga 3 tunni järel kestusega iga kord vähemalt 30 minutit. Kahe või enama kuni 1,5-aastase lapse toitmiseks antava vaheaja kestus on vähemalt üks tund. Vaheajad arvatakse tööaja hulka ja selle eest makstakse keskmist töötasu riigieelarve vahenditest ehk hüvitatakse tööandjale pensioniameti kaudu.

Puhkepausid.

TTOS § 9 alusel on tööandja kohustatud tööpäeva või töövahetuse

jooksul võimaldama töötajale tööaja hulka arvatavaid vaheaegu, kui töötaja töötab suure füüsilise või vaimse töökoormusega, pikaajalises sundasendis või töö on monotoonne. Tööandja võib ette näha muid lühiajalisi puhkepause. Nende kestus ja ajaline võimaldamine võiks olla kindlaks määratud töökorralduse reeglistikus.

Vaba aeg vere loovutamiseks.

Doonoril on õigus vereseaduse § 7 lõike 5 alusel saada vaba aega vere loovutamiseks. Kas see aeg arvatakse tööaja hulka või mitte on poolte kokkuleppe küsimus.

Igapäevapäevane puhkeae;g

Töötajale võimaldatakse 24-tunnise ajavahemiku jooksul puhkeae;g vähemalt 11 järjestikust tundi. Piirangut ei kohaldata tervishoiu- ja hoolekandetöötajatele tingimusel, et lühem puhkeae;g ei kahjusta töötaja tervist ja ohutust.

Alaealise igapäevane puhkeae;g sõltuvalt tema vanusest on:

- 7- kuni 12-aastaselt 21 tundi;
- 13- kuni 14-aastaselt või koolikohustuslikul töötajal 20 tundi;
- 15-aastaselt, kes ei ole koolikohustuslik, 18 tundi;
- 16- kuni 17-aastaselt 17 tundi;

Lühema puhkeaja võib ette näha ka siis, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- ette nähtud kollektiivlepingus;
- esinevad EL direktiivi 2003/88 artikli 17 lõikes 3 nimetatud juhud;
- töötamine ei kahjusta töötaja tervist ja ohutust;
- töötajale, kelle tööpäev on 13-tunnist pikem, antakse pärast tööpäeva lõppu täiendav vaba aeg tundide ulatuses, mis ületasid 13 tundi.

Iganädalane puhkeae;g

Töötajale antakse iga 7-päevase ajavahemiku kohta puhkeae;g vähemalt 48 järjestikust tundi. Kui töötatakse tööaja summeeritud arvestusega (graafiku alusel) on iganädalase puhkeaja kestus vähemalt 36 järjestikust tundi.